

OBSAH

HISTÓRIA KERAMICKÉHO PRIEMYSLU

Predslov	5
Úvod (L. Hallon)	7
1 Keramika (Eva Smrčková, Michal Uher, Viktor Milata)	27
2 Vývoj keramiky	29
3 Rozdelenie keramiky	31
Slovník najčastejšie používaných vybraných odborných termínov	32
4 Keramické suroviny	35
4.1 Slovenské suroviny na výrobu keramiky	35
5 Dejiny hrnčiarstva	37
5.1 Obdobie lineárnej keramiky	38
5.2 Obdobie vpichovanej keramiky	39
5.3 Obdobie kanelovanej keramiky	40
5.4 Obdobie včolkovanej, šnúrovej a keramiky zdobenej vruborezom	41
5.5 Hrnčiarstvo doby bronzovej	41
5.6 Hrnčiarska výroba doby železnej	42
5.7 Hrnčiarstvo Keltov a Dákov	43
5.8 Hrnčiarstvo doby rímskej	45
5.9 Hrnčiarska výroba v období sťahovania národov	45
Slovenské hrnčiarstvo	47
5.10 Stredoveká dedinská a mestská keramika	49
5.11 Vznik hrnčiarskych cechov	51
5.12 Obdobie manufaktúr	51
5.13 Keramické fajkárstvo	54
5.14 Hrnčiarstvo v novoveku	58
5.15 Najvýznamnejšie hrnčiarske strediská v dvadsiatom storočí	66
6 Dejiny výroby úžitkovej a ozdobnej majoliky, fajansy a kameniny	66
6.1 Začiatky výroby majoliky a fajansy	67
6.2 Habánske keramické dielne	68
6.3 Medzník v živote a keramickej tvorbe habánov	70
6.4 Tvary a typy habánskych fajansových výrobkov	73
6.5 Delfská fajansová výroba	74
6.6 Vznik slovenskej ľudovej fajansy	74
6.7 Odbytiská produkcie fajansovej výroby	76
6.8 Technológia fajansovej výroby	77
6.9 Najvýznamnejšie džbánkarské strediská	99
6.10 Fajansové a kameninové manufaktúry	107
7 Dejiny kachliarstva	107
7.1 Začiatky a vývoj kachliarskej výroby	108
7.2 Gotické kachliarstvo	110
7.3 Renesančné kachliarstvo	110

7.4	Novodobé kachliarstvo	113
8	Vznik tehliarstva a jeho rozšírenie	117
8.1	Začiatky a rozvoj tehliarstva na Slovensku	118
8.2	Spriemyselňovanie tehliarstva	120
8.3	Slovenské tehliarstvo po druhej svetovej vojne	123
9	Dejiny výroby ušľachtilej stavebnej keramiky	129
9.1	Začiatky priemyslu stavebnej keramiky	129
9.2	Založenie keramického podniku	130
9.3	Výstavba keramických závodov	132
9.4	Prehľad rozvoja výroby keramického podniku	135
9.5	Vznik dvoch keramických podnikov	136
9.6	Výroba sanitárnej keramiky	140
9.7	Prvá slovenská porcelánka	141
9.8	Snahy o rozšírenie výroby porcelánu	143
	Literatúra	144

VÝROBA ŽIARUVZDORNÝCH MATERIÁLOV NA SLOVENSKU

(Michal Uher, Viktor Milata)

	Úvod	147
1	Výroba šamotu	149
1.1	Šamotáreň Kalinovo	149
1.2	Šamotáreň Hrnčiarske Zalužany	152
1.3	Šamotáreň VSŽ Košice	153
2	Magnezitový priemysel na Slovensku	155
3	Založenie továrne na výrobu dinasu v Banskej Belej	162
	Literatúra	168